

Sosiaali- ja terveysvirasto
Social- och hälsovårdsverket

VIRTAA HYVÄÄN ELÄMÄÄN VAASASSA

**VAASAN KAUPUNGIN KOTOUTTAMISOHJELMA
VUOSILLE 2014 – 2017**

Sisällys

1. Johdanto.....	3
2. Maahanmuuttajat Vaasassa.....	4
3. Maahanmuuttajien näkemyksiä palvelujen kehittämisestä.....	5
4. Kotouttamisohjelman linjaukset ja yhteys muuhun strategiseen suunnitteluun.....	6
4.1 Monikieliset ja monimuotoiset palvelut	7
4.2 Työmarkkinoille suuntaavien ja työmarkkinoilla olevien kotoutumisen edistäminen	8
4.3 Erityistä tukea tai toimenpiteitä tarvitsevien kotoutumisen edistäminen	8
4.4 Lasten ja nuorten kotoutumisen edistäminen	9
4.5 Maahanmuuttajien osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen	10
5. Kotouttamisohjelman seuranta ja uudistaminen.....	11
Lähteet.....	12
Liite 1.....	13
Liite 2.....	16

1. Johdanto

Vaasan kaupungilla on pitkä perinne maahanmuuttajien vastaanotosta ja kotoutumisen edistämisestä. Vuosien saatossa on maahanmuuton luonne muuttunut ja monimuotoistunut. Vaasaan muuttaa entistä enemmän kansainvälistä työvoimaa ja opiskelijoita, perinteisen humanitaarisen maahanmuuton ja perhesiteeseen perustuvan muuton lisäksi. Vaasan muunkielinen väestö on lähes kolminkertaistunut 2000-luvulla ja väestön vuosittaisesta kasvusta on suurin osa ollut maahanmuuttajien muuton seurausta. Vaasaan muuttaneista on huomattava osa ollut pakolaisia. Maahanmuuttajien työpanos on merkittävä Pohjanmaan alueella, ja heidän tekemälle työlle ei löydy korvaajia kantaväestön työttömistä tai työvoiman ulkopuolella olevista.

Tämä kotouttamisohjelma perustuu lähtökohtaan, että kaupungin kaikki hallinnonalat, seurakuntayhtymän seurakunnat ja yhdistykset sitoutuvat yhteisvastuullisesti monikielisten ja monimuotoisten palvelujen tuottamiseen. Ohjelmalla vahvistetaan perustaa eri väestöryhmien väliselle toimivalle vuorovaikutukselle sekä hyvälle etnisille suhteille. Ohjelma pohjautuu kotouttamislakiin (1386/2010), valtion kotouttamisohjelmaan ja Vaasan kaupungin strategiaan Pohjolan energiapääkaupunki -virtaa hyvään elämään.

Ohjelman yleisenä tavoitteena on maahanmuuttajien kotoutumisen edistäminen ja osallisuuden tukeminen yhteiskunnan kaikilla sektoreilla. Ohjelmalla edistetään maahanmuuttajien osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä maahanmuuttajien ja kantaväestön välistä vuorovaikutusta. Lähtökohtana on turvata kaikille maahanmuuttajille, myös työelämän ulkopuolella oleville edellytykset tarvetta ja omaa tasoa vastaavaan kielen ja yhteiskunnan sääntöjen opiskeluun sekä mahdollisuus sijoittumiseen työmarkkinoille. Maahanmuuton alkuvaiheessa tarjotaan kaikille maahanmuuttajille ohjausta ja neuvontaa sekä perustietoa suomalaisesta yhteiskunnasta ja turvataan, että maahanmuuttaja saa tukea yksilölliseen ja perhekohtaiseen kotoutumiseen.

Ohjelman laadinnasta on vastannut maahanmuuttajatyöryhmä. Vaasassa järjestettiin vuoden 2012 aikana kaksi tilaisuutta maahanmuuttajille, joissa he saattoivat tuoda esille näkemyksiään palveluista niiden kehittämiseksi. Tätä tietoa on hyödynnetty ohjelman laadinnassa.

Ohjelman toteutumista seurataan ja kaupunginhallitus raportoi ohjelman toteutumisesta vuosittain kaupunginvaltuustolle. Ohjelma uudistetaan joka neljäs vuosi.

2. Maahanmuuttajat Vaasassa

Vaasassa asui vuoden 2012 lopussa ulkomaan kansalaisia yhteensä 3678 henkilöä mikä on 5,6 % väestöstä. Suurimmat ryhmät ovat somalialaiset (329), venäläiset (227), sudanilaiset (205), virolaiset (179) ja irakilaiset (177). Muun kuin suomen tai ruotsin kielisiä on yhteensä 4 456 (6,8 % väestöstä). Suurimmat muut kielet ovat: venäjä (411), somali (365), ja arabia (327). Suurin osa Vaasassa asuvista maahanmuuttajista on nuoria aikuisia.

Työperusteisesti Suomeen muuttavien maahanmuuttajien määrästä ei ole saatavilla tilastotietoja, joten heidän määrää Vaasassa ei voida arvioida. Vaasan korkeakouluissa opiskeli vuonna 2012 1255 ulkomaalaista vaihto- ja tutkinto-opiskelijaa. Vaasa on ottanut vastaan pakolaisia vuodesta 1990 lähtien. Vastaanotettujen määrä on lähes 2000 henkilöä. Kaikki vastaanotetut pakolaiset eivät enää asu Vaasassa. Osa on muuttanut muihin kuntiin ja osa on jo Suomen kansalaisia. Pakolaisten vastaanotto perustuu valtion kanssa tehtyyn sopimukseen. Viimeisin sopimus on tehty TE-keskuksen (nykyisin ELY-keskus) kanssa vuonna 2001 ja sen mukaan Vaasan kaupunki ottaa vastaan vuosittain 70 pakolaista. Vastaanotettavat henkilöt voivat olla sekä kiintiöpakolaisia että oleskeluluvan saaneita turvapaikanhakijoita. Pakolaisten vastaanottoa koskevan sopimuksen ja kotikuntalain perusteella Vaasan kaupunki järjestää palvelut myös kuntaan oma-aloitteisesti muuttaville henkilöille. Viime vuosien aikana on Vaasaan muuttanut vuosittain noin 120 – 230 pakolaista.

Vaasassa oli ulkomaalaisia työttömiä työnhakijoita elokuussa 2013 yhteensä 445 ja heidän osuus ulkomaalaisesta työvoimasta (1595 henkilöä) oli 27,9 %. Vieraskielisen työvoiman aluetaloudellisia vaikutuksia Pohjanmaalle selvittäneen tutkimuksen tulosten mukaan maahanmuuttajien työpanosta voidaan kuitenkin pitää merkittävänä talouden kannalta niin koko maassa kuin Pohjanmaan alueella, ja maahanmuuttajien tekemälle työlle ei löydy korvaajia kantaväestön työttömistä tai työvoiman ulkopuolella olevista. Ilman maahanmuuttajien työpanosta Pohjanmaan BKT heikkenisi 1,5 – 1,7 prosenttia, eli noin 100 miljoonaa pitkillä aikavälillä. Kokonaisvaikutus alueen työllisyyteen vastaisi 1400 – 1600 henkilötyövuoden vähentymistä.

Terveysten- ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimuksen mukaan Vaasassa asuvat venäläiset ja kurdit kokevat elämänlaatunsa hyväksi. Tutkimukseen Vaasassa osallistuneista henkilöistä peräti 88 % koki elämänlaatunsa hyväksi. Luku on noin 10 % korkeampi kuin muualla Suomessa.

Maahanmuuttajia koskevat käsitteet ovat liitteenä 1 ja tilastot liitteenä 2.

3. Maahanmuuttajien näkemyksiä palvelujen kehittämisestä

Vuoden 2012 aikana Vaasassa järjestettiin kaksi erilaista tilaisuutta, joissa maahanmuuttajilla oli mahdollisuus tavata kaupungin virkamiehiä ja kertoa näkemyksiään palveluista niiden kehittämiseksi. Keväällä 2012 järjestettiin World Cafe-keskustelutilaisuus ja syksyllä maahanmuuttajien kansalaisraati. Raati antoi julkilausuman siitä, miten maahanmuuttajien hyvinvointiin ja työllistymiseen liittyviä ongelmia tulisi ratkaista Vaasassa.

Julkilausuman ja kansalaisraadın keskustelujen pohjalta on muotoiltu seuraavat teemat, jotka on huomioitu ohjelmassa:

1. Maahanmuuttajat osallistetaan palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen ja heidät otetaan mukaan järjestöjen työhön.
2. Kaikille maahanmuuttajille annetaan henkilökohtaista ohjausta ja neuvontaa, järjestetään erilaisia informaatiotilaisuuksia ja tapaamisia. Lisäksi tehostetaan tiedottamista eri tiedotuskanavia hyväksikäyttäen. Tietoa annetaan myös englannin kielellä tai omalla kielellä.
3. Kaupungin eri hallintoyksiköt veloitetaan antamaan harjoittelu ja työvalmennuspaikkoja maahanmuuttajille.
4. Luku- ja kirjoitustaidottomien ja haavoittuvassa asemassa olevien maahanmuuttajien osaamista kehitetään osana heidän kotoutumissuunnitelmaa.
5. Suomen ja ruotsin kielten kurssitarjontaa sekä kotoutumiskoulutuksen tarjontaa monipuolistetaan.
6. Kantaväestön ja maahanmuuttajien välistä vuorovaikutusta vahvistetaan edistämällä sosiaalista kanssakäymistä tukevaa toimintaa.
7. Monikulttuurista osaamista palveluissa kehitetään.

World Cafe I raportti ja maahanmuuttajaraadın julkilausuma on saatavilla:

http://www.uva.fi/fi/blogs/project/solid_voice/

4. Kotouttamisohjelman linjaukset ja yhteys muuhun strategiseen suunnitteluun

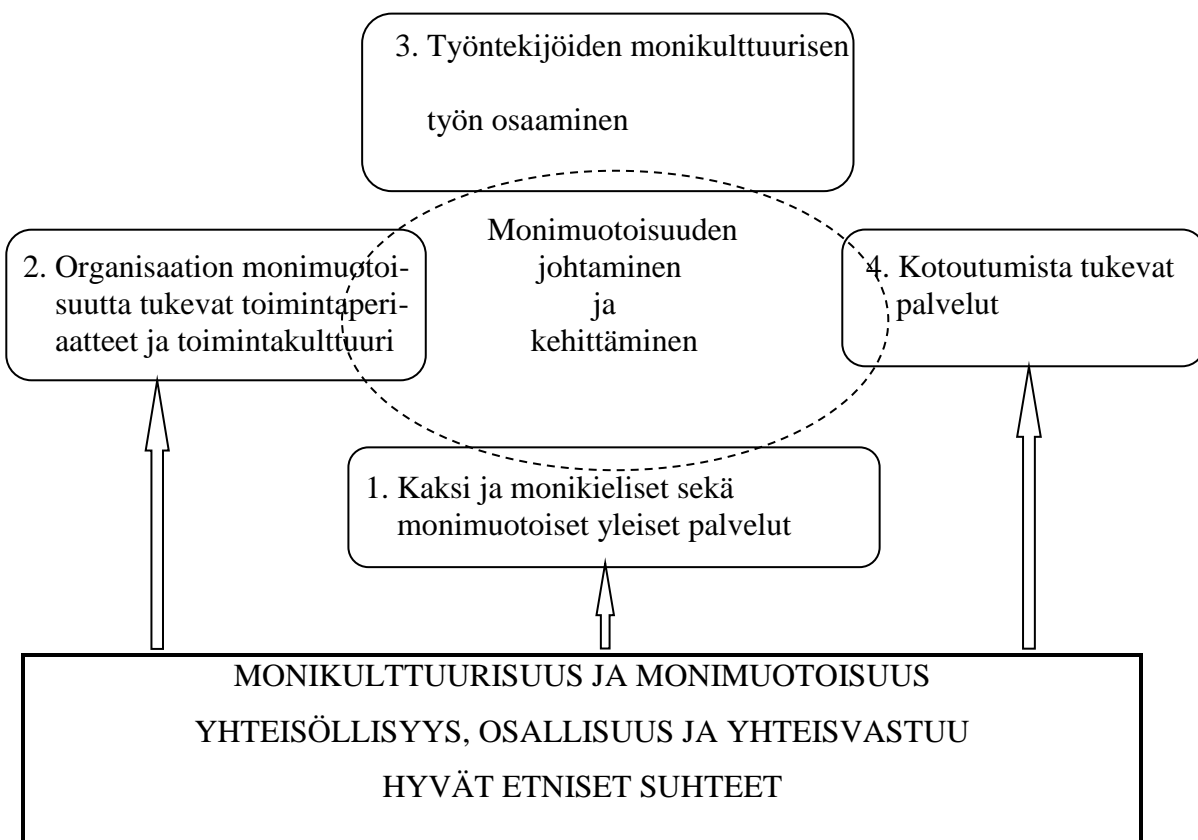
Kotouttamisohjelma toteuttaa Vaasan kaupungin strategiaa Pohjolan energiapääkaupunki –virtaa hyvää elämään ja antaa suuntaviivat maahanmuuttajien hyvinvointia tukeville ja kansainvälisyyttä edistäville palveluille vuosille 2014 - 2017.

Maahanmuuttajien kotoutumisen edistäminen painottuu seuraaviin linjauksiin:

1. Monikieliset ja monimuotoiset palvelut
2. Työmarkkinoille suuntaavien ja työmarkkinoilla olevien kotoutumisen edistäminen
3. Erityistä tukea tai toimenpiteitä tarvitsevien kotoutumisen edistäminen
4. Lasten ja nuorten kotoutumisen edistäminen
5. Maahanmuuttajien osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen

Ohjelman liitteenä 2. on kotouttamisohjelmakauden toimenpideohjelma.

Vaasan kaupungin kotouttamisohjelman toimeenpanoa kuvaa kaavio 1.

Kaavio 1. Kotouttamisohjelman toimeenpano Vaasassa

4.1 Monikieliset ja monimuotoiset palvelut

Maahanmuuttajien hyvinvoinnin turvaamiseksi ja kotoutumisen edistämiseksi Vaasan kaupunki ja kaikkien hallintokunnat sitoutuvat tämän ohjelman mukaiseen arvoperustaan, monikielisten ja monimuotoisten palvelujen tuottamiseen ja hyvien etnisten suhteiden edistämiseen. Arvoina palveluissa korostetaan kaksi- ja monikielisyyttä, monimuotoisuutta ja monikulttuurisuutta sekä yhteisöllisyyden, osallisuuden ja yhdenvertaisuuden edistämistä.

Vaasan kaupungissa on laadittu tai ollaan laatimassa seuraavat strategiat tai ohjelmat:

Ohjelma	
Yhdenvertaisuussuunnitelma	Tehty
Henkilöstöstrategia 2011	Tehty
Työllisyysstrategia	Valmistumassa
Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma	Tehty
Terveellä mielellä Vaasassa Vaasan kaupungin mielenterveysstrategia 2011 - 2015	Tehty
Vammaispoliittinen ohjelma	Tehty
Ikäpoliittinen ohjelma	Tehty
Elinkeinopoliittinen strategia	Tehty
Asuntopoliittinen ohjelma 2013 - 2017	Tehty
Kulttuuristrategia	Ei aloitettu

Jokainen hallintokunta huomioi omassa strategiassaan sekä toimintasuunnitelmassaan ja talousarviossaan, että palvelut soveltuvat myös maahanmuuttajille ja vastaavat heidän tarpeisiinsa.

Kotouttamisohjelmakaudella ohjelmat päivitetään siten, että ne huomioivat linjauksen.

Ohjelmakaudella tehostetaan ja monipuolistetaan maahanmuuttajille suunnattua tiedottamista palveluista sekä henkilöstölle ja esimiehille järjestetään koulutusta maahanmuuttajakysymyksistä ja monimuotoisuuden johtamisesta.

4.2 Työmarkkinoille suuntaavien ja työmarkkinoilla olevien kotoutumisen edistäminen

Työmarkkinoille suuntaavien ja työmarkkinoilla olevien kotoutumista edistetään tiedottamalla tehokkaasti ja monikielisesti tarjolla olevista palveluista sekä suomen ja ruotsin kielen opiskelun mahdollisuuksista. Suomen ja ruotsin kielen opetusta tehostetaan ja koulutustarjontaa monipuolistetaan, koordinoidaan ja tehdään kaikille tarvisijoille saatavaksi. Lisäksi joustavilla ja yksilöllisillä koulutuspoluilla tehostetaan ammatillista koulutusta vailla olevien pääsy ammatilliseen koulutukseen ja ulkomailla suoritettujen tutkintojen täydentämiseen.

Vuoden 2014 aikana Welcome Office neuvontakeskus vakiinnutetaan osaksi Kansalaisinfon toimintaa. Neuvontakeskus antaa ohjausta ja neuvontaa kaikille maahanmuuttajille. Muiden kuin pakolaistaustaisten maahanmuuttajien kotouttamislain mukaiset alkukartoitukset ja kotoutumissuunnitelmat laaditaan sosiaalityön palvelualueen asiakkaina oleville maahanmuuttajille osana aikuissosiaalityötä. Ohjelmakaudella selvitetään kuka vastaan työssä oleville ja opiskelijoille laadittavista kotouttamislain mukaisista alkukartoituksista, kuvataan toimintaprosessi ja siihen liittyvät yhteistyökysymykset.

Vaasan kaupungin kaikki hallintokunnat velvoitetaan ottamaan maahanmuuttajia työharjoitteluun ja työkokeiluun. Työpaikoilla kiinnitetään erityistä huomiota maahanmuuttajataustaisten työntekijöiden työhön perehdyttämiseen ja työssäopastamiseen.

4.3 Erityistä tukea tai toimenpiteitä tarvitsevien kotoutumisen edistäminen

¹Kotouttamisohjelmakaudella Vaasa antaa kaupunginvaltuuston 11.11.2013 tekemän päätöksen mukaisesti kuntapaikan vuosittain 40:lle pakolaiselle, joista puolet on kiintiöpakolaisia ja puolet oleskeluluvan saavia turvapaikanhakijoita. Vaasa järjestää lakisääteiset palvelut myös itsenäisesti tai omaehtoisesti Vaasan muuttaville pakolaisille.

Ulkomaalaistoimisto vastaa pakolaisten vastaanotosta ja kotoutumisen tukemista kotouttamislain mukaisesti. Ulkomaalaistoimisto myös vastaa pakolaisten alkuvaiheen ohjauksesta ja neuvonnasta, sosiaalityöstä sekä toimeentulotuen etuuskäsittelystä. Ulkomaalaistoimiston yhteydessä olevassa

¹ Erityistä tukea ja toimenpiteitä tarvitsevat ovat henkilöitä, joka tarvitsevat tehostettuja kotouttamistoimenpiteitä sairauden, vamman tai muun syyn vuoksi alentuneen toimintakyvyn, iän, perhetilanteen, luku- ja kirjoitustaidottomuuden tai muun syyn perusteella.

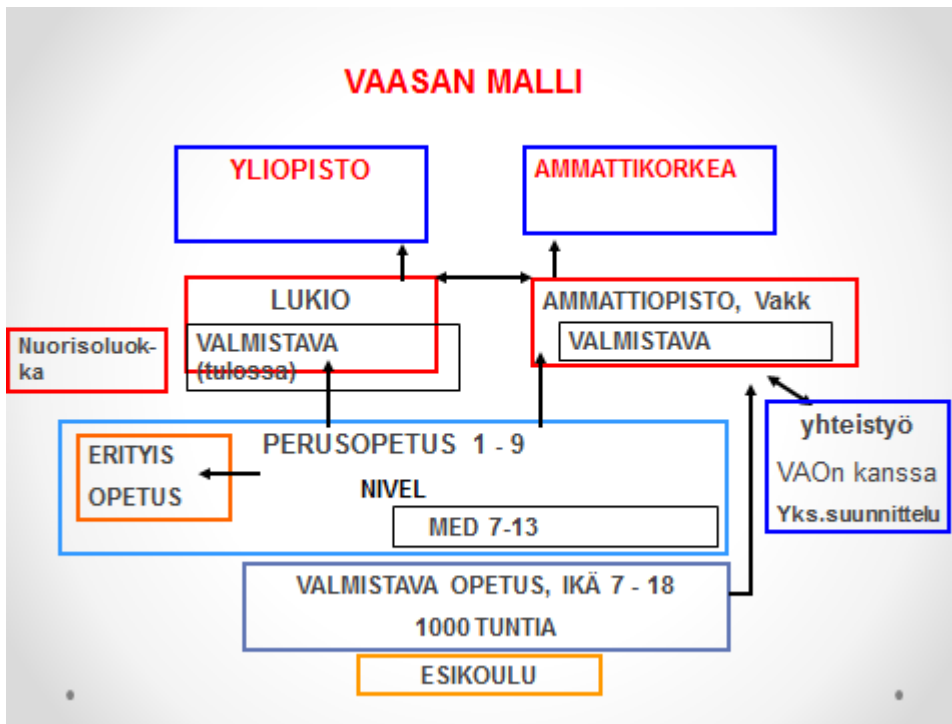
Kotomajassa järjestetään työvoiman ulkopuolella oleville pakolaisille kotoutumiskoulutusta ja erilaisia kotoutumista tukevia ryhmätoimintoja ja suomenkielen opetusta.

Ohjelmakaudella kehitetään erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden ja perheiden osallisuutta palvelujen suunnittelussa. Lisäksi kehitetään palvelutarpeiden kartoitusta, kotoutumis- ja palvelusuunnitelmia, kotoutumiskoulutuksen joustavaa järjestämistä, perhetyötä ja ryhmätoimintoja. Lisäksi kehitetään terapiaa ja kuntoutuspalveluja.

4.4 Lasten ja nuorten kotoutumisen edistäminen

Syrjäytymisen ehkäisemiseksi panostetaan ohjelmakaudella lasten ja nuorten joustaviin ja sujuviin koulutuspolkuihin. Tuetaan maahanmuuttajaperheiden vanhemmuutta ja kehitetään varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen ja toisen asteen yhteistyötä huoltajien kanssa. Lisäksi tuetaan lasten ja nuorten suomen tai ruotsin kielen taidon kehittymistä, sekä turvataan siirtyminen toisen asteen koulutukseen, ylempiin opintoihin ja myöhemmin työelämään. Ammatillisessa koulutuksessa kiinnitetään huomiota maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden yksilöllisiin opiskelusuunnitelmiin ja opiskelun tukijärjestelyihin. Maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten kasvun ja kehityksen tukemiseksi turvataan yhteys omaan kieleen ja kulttuuriin.

Maahanmuuttajalasten ja nuorten opetus toteutetaan kaavion 2. mukaisesti.

Kaavio 2. Maahanmuuttajalasten ja nuorten koulutuspolku Vaasassa

4.5 Maahanmuuttajien osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen

Ohjelmakaudella jatketaan ja kehitetään maahanmuuttajien osallisuutta palvelujen kehittämisessä ja toteutuksessa. Järjestöjen roolia ja toimintaa kotouttamisen ja yhteisöllisyyden toteuttajina tuetaan. Ohjelmakauden aikana kootaan yhteen järjestöjen toteuttama kotouttamistyö ja sitä koordinoivan resurssirenkaan toimintaa tuetaan. Maahanmuuttajia kannustetaan osallistumaan yhdistys ja järjestötoimintaan. Heitä kannustetaan perustamaan omia yhdistyksiä ja annetaan ohjausta ja neuvontaa järjestötoiminnasta järjestöhautomotoiminnan avulla.

Maahanmuuttajat asutetaan jatkossakin eripuolille kaupunkia samoin kuin kantaväestö ja näin säilytetään asuinalueiden moninaisuus. Asuinalueiden kehittämisessä ja palvelujen järjestämisessä vahvistetaan yhteisöllisyyttä sekä maahanmuuttajien ja kantaväestön välistä toimintaa ja vuorovaikutusta. Asuinalueilla turvataan perhekeskusmainen toiminta myös maahanmuuttajille.

5. Kotouttamisohjelman seuranta ja uudistaminen

Kaupungin eri toimialojen johtajat ja toimintayksiköt

- toteuttavat kotouttamisohjelmaa työssään ja edistävät eri tavoin yhteistyötä eri toimijoiden, kantaväestön ja maahanmuuttajien kesken
- tuottavat tietoa maahanmuuttajien palvelutarpeista sekä seurantatietoa oman toimialan ja toimintayksikön toiminnasta
- seuraavat ja arvioivat oman toiminnan onnistumista ja raportoivat sovituin aikavälein

Eri lautakunnat

- vastaavat omaa toimialaansa koskevien tavoitteiden, toimenpiteiden ja palvelujen toteuttamisesta
- tekevät kotouttamisohjelman toteuttamiseen tarvittavat määrärahaesitykset toimintasuunnitelmaan ja talousarvioon
- seuraa ja arvioi oman toimialansa osalta sekä raportoi kaupunginhallitukselle ohjelman edistymisestä ja toteuttamisesta
- vastaa kotouttamisohjelmaa varten asetetun työryhmän toiminnasta ja sen esityksen valmistelusta kaupunginhallitukselle

Maahanmuuttajaneuvosto

- edistää ohjelman toteuttamista ja yhteistyötä eri toimialojen ja toimintatahojen sekä kantaväestön ja maahanmuuttajien välillä
- seuraa ja kokoaa arviot eri toimialojen kanssa ohjelman toteuttamista, maahanmuuttajien hyvinvoinnin ja kotoutumisen kehittämistä ja palvelujärjestelmän ja yhteistyön toimivuudesta
- raportoi vuosittain kaupunginhallitukselle ja tekee tarvittavat parantamishdotukset kokoamansa yhteenvetoraportin perusteella

Tarkastuslautakunta

- seuraa ja arvioi valtuuston hyväksymän ohjelman tavoitteiden toteutumista ja raportoi valtuustolle

Kaupunginhallitus

- nimeää maahanmuuttajaneuvoston edistämään ja seuraamaan ohjelman toteutusta
- merkitsee tiedoksi valmistelusuunnitelman
- raportoi ohjelman toteutumisesta valtuustolle vuosittain

Kaupunginvaltuusto

- hyväksyy ohjelman joka neljäs vuosi ja antaa ohjeet sen tarkistamisesta
- ohjeistaa kunnan eri toimielimet ohjelman toteuttamisesta eri vuosien talousarvioissa ja toimintasuunnitelmissa
- käsittelee vuosittaiset raportit sekä tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen ohjelman toteutumisesta

Lähteet

Castenda Anu, Rask Shadia, Koponen Päivikki, Mölsä Mulki ja Koskinen Seppo (toim.) 2012. Maahanmuuttajien terveys ja hyvinvointi. Tutkimus venäläis-, somalialais- ja kurditaustaisista Suomessa. THL, Raportti 61/2012. Tampere.

Kurtti Aira 2011. Monikulttuurisuus kuntien kotouttamisohjelmissa. Premissi 5/2011, 24 - 29.

Laki kotoutumisen edistämisestä 2010/1386

Maahanmuuttajien kansalaisraati. ”Maahanmuuttajien hyvinvointi ja työllisyys Vaasassa”. Loppuraportti

Reini Kaarina 2012. Maahanmuuton taloudelliset vaikutukset. Vieraskielisen työvoiman aluetaloudelliset vaikutukset Pohjanmaalla.

Valtion kotouttamisohjelma 2012, Hallituksen painopisteet vuosille 2012 – 2015. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja, Konserni, 27 / 2012.

World Cafe I raportti.

Liite 1.

MAAHANMUUTTAJIA KOSVEVAA KÄSITTEISTÖÄ

Ulkomaalainen *sv Utlänning*

Henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen.

Maahanmuuttaja *sv Indvandrare*

Maasta toiseen muuttava henkilö. Yleiskäsite, joka koskee kaikkia eri perustein muuttavia henkilöitä.

Pakolainen *sv Flykting*

Ulkomaalainen, jolla on perustellusti aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi alkuperän, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen vuoksi. Pakolaisaseman saa henkilö, jolle jokin valtio antaa turvapaikan tai jonka UNHCR katsoo olevan pakolainen.

Kiintiöpakolainen *sv Kvotflykting*

UNHCR:n pakolaiseksi katsoma henkilö, jolle on myönnetty maahantulolupa budjetissa vahvistetun pakolaiskiintiön puitteissa.

Paluumuuttaja *sv Återflyttare*

Ulkosuomalainen, joka palaa Suomeen. Suomessa käsitettä sovelletaan entisiin ja nykyisiin Suomen kansalaisiin sekä entisen Neuvostoliiton alueelta peräisin oleviin henkilöihin kuten inkerinsuomalaisiin, joilla on suomalainen syntyperä. Viimeksi mainitut ovat kansallisuudeltaan, mutta eivät kansalaisuudeltaan suomalaisia.

Kansainvälinen suojelu *sv Internationellt skydd*

Kansainvälisellä suojelulla tarkoitetaan pakolaisasemaa, toissijaista suojeluasemaa tai humanitaarisen suojelun perusteella myönnettävää oleskelulupaa.

Turvapaikanhakija *sv Asylsökande*

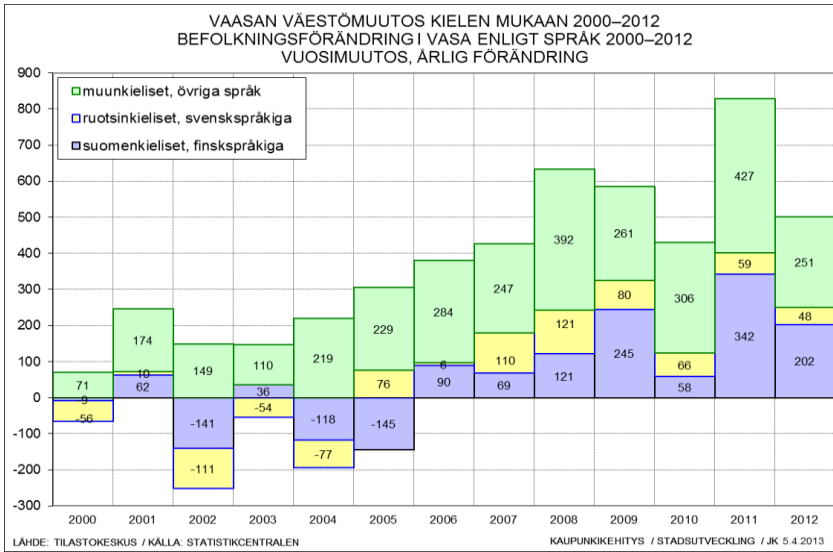
Henkilö joka hakee suojelua ja oleskeluoikeutta vieraasta valtiosta. Turvapaikanhakija saa pakolaisaseman, jos hänelle myönnetään turvapaikka. Turvapaikanhakija ei siis vielä ole pakolainen, sillä hänen pakolaisuuttaan ei ole vielä selvitetty. Turvapaikkamenettelyn yhteydessä tutkitaan ja ratkaistaan myös, voiko oleskeluluvan saada jollain muulla perusteella. Osaan muista perusteista on tehtävä erillinen, maksullinen oleskelulupahakemus.

Oleskelulupa *sv Uppehållstillstånd*

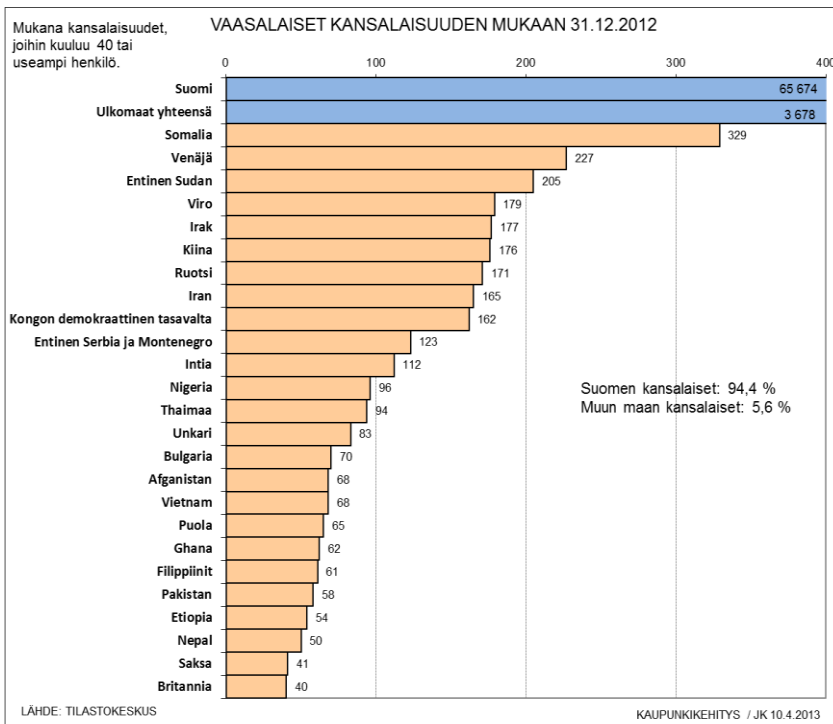
Lupa saapua toistuvasti maahan ja oleskella maassa. Myönnetään ulkomaalaiselle muuta kuin matkailua tai siihen verrattavaa lyhytaikaista oleskelua varten.

- **Työntekijän oleskelulupa** *sv Uppehållstillstånd för arbetstagare*
- **Elinkeinoharjoittajan oleskelulupa** *sv Uppehållstillstånd för näringsidkare*
- **Opiskelijan oleskelulupa** *sv Uppehållstillstånd för studier*
- **Oleskelulupa perhesiteen perusteella** *sv Uppehållstillstånd på grund av familjeband*

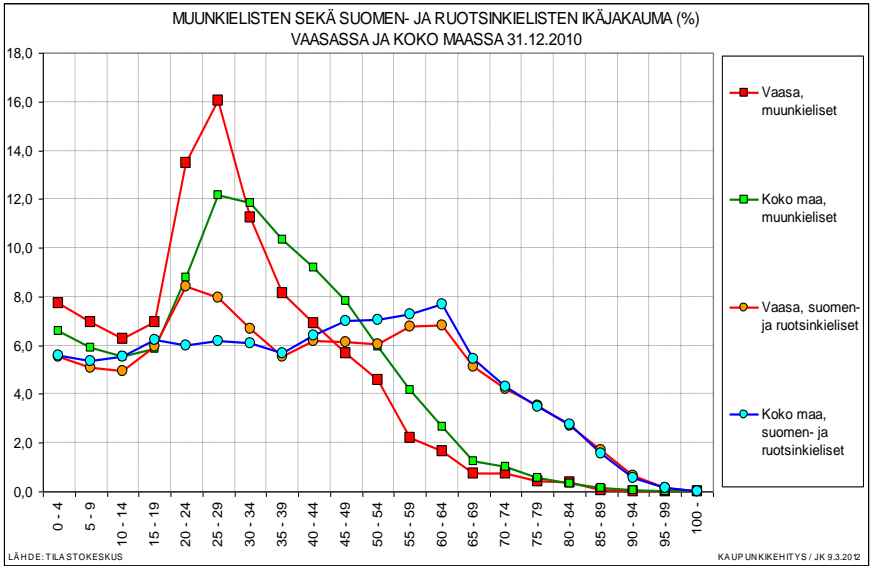
Liite 2.

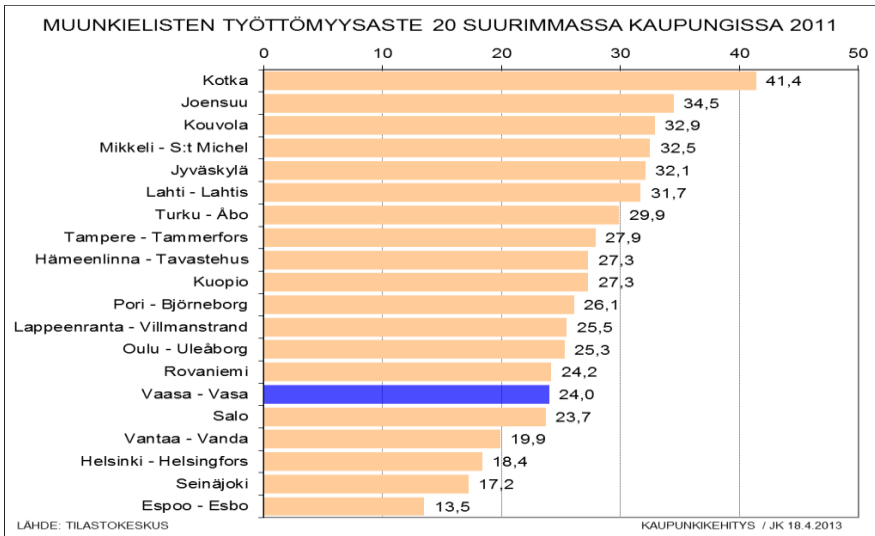
Kuvio 1. Vaasan väestömuutos kielen mukaan 2000 – 2012

Kuvio 2. Vaasalaiset kansalaisuuden mukaan 31.12.2012

Kuvio 3. Suomen-, ruotsin ja muunkielisten ikäjakauma 31.12.2010

Kuvio 4. Muunkielisten työttömyysaste 20 suurimmassa kaupungissa 2011

Liite 3